

Hyperlokal, demokratisk debat og samtale

OLE

FOR ALLE

JUDAS HAVE

GELLERUP

AARHUS

Inspirationskatalog

Indhold

Hyperlokale samtaler – fordi lokaldemokratiet ikke kan overlades til Facebook.....	4
Mennesker er mere demokratiske, når vi mødes fysisk	5
Lynguide: Lav jeres egne samtalearrangementer.....	6
Inspiration: De ni arrangementer	
Hvad drømmer vi om i Gellerup?	8
Let's talk about rap – live koncert og debat	10
Ny skole i Gellerup – er den noget for jer?.....	11
Fællesspisning: Pausedrømme midt i en krisetid	13
Emma Holten og Sara Alfort: Kvinde, kend dit værd.....	14
Må vi elske tøj, når jorden brænder?	16
Deler Grenåvej os?.....	18
Borgermøde: Udvidelse af Risskov Skole	20
Hvis jeg var borgmester: Fællesspisning og samtalemøde	23
Varige spor i Rudersdal	24
Nye historier og nye vinkler	25
Biblioteker og lokale medier kan noget sammen	26

Inspirationskatalog: Hyperlokalt, demokratisk debat og samtale
Aarhus Kommune, december 2023

Layout

ITK Grafisk Service, Jan Thomassen

Forside: Grafisk referat / Anne Birgitte Andersen

Som et alternativt greb inviterede arrangørerne af "Hvad drømmer vi om i Gellerup?" den lokale kunstner Anne Birgitte Andersen til at deltage og skabe et grafisk referat, som symboliserer mange af de drømme, der blev udtalt i løbet af aftenen.

På denne måde har arrangementet også fået et efterliv og et helt konkret fysisk spor i biblioteksrummet, hvor værket i dag pryder væggen.

Hyperlokale samtaler – fordi lokaldemokratiet ikke kan overlades til Facebook

I dag afholdes der typisk ikke mange åbne samtalearrangementer om det, der rører sig i et lokalområde. I stedet finder debatten ofte sted online, særligt i lokalmediers kommentarspor og i lokale facebookgrupper – med de demokratiske mangler, det medfører.

Men det danske samtaledemokrati er unikt – og samtalerne om vores fælles lokalsamfund er for vigtige til at overlade til tech-virksomhedernes algoritmer.

Det var udgangspunktet for projektet "Hyperlokal, demokratisk debat og samtale".

Gennem et år har Aarhus Bibliotekerne – sammen med Rudersdal Bibliotekerne, DMJX og de to lokalmedier Risskov-Liv og Vores Brabrand – undersøgt, hvordan vi kan styrke den demokratiske samtale om nære, lokale samfundsspørgsmål¹.

Mange biblioteker arbejder for tiden med at skabe flere og bedre debatarrangementer og samtalemøder.

Samtidig har flere mediehuse søsat såkaldte 'hyperlokale' eller 'ultralokale' medier, som dækker små, afgrænsede lokalområder, og som også gerne vil bidrage til et stærkt lokalt liv og mere demokratisk deltagelse.

I projektet har biblioteksfolk, der brænder for arrangementer, samarbejdet med journalister, der brænder for at finde og formidle lokale dagsordener – og med Danmarks Medie- og Journalisthøjskole (DMJX), der både har siddet i styregruppen og bidraget med viden, evaluering og dataindsamling.

Sammen lavede vi ni debat- og samtalearrangementer i hhv. Gellerup, Risskov og Birkerød. Vi afprøvede forskellige former, målgrupper, emner osv., og i kataloget her fortæller vi lidt om, hvordan det gik.

Hvis du gerne selv vil lave lignende arrangementer, har vi samlet nogle tips i en tjekliste.

Spørgsmål eller kommentarer? Skriv til projektleder Asmund Bertelsen (demokratikoordinator hos Aarhus Bibliotekerne) på ahb@aarhus.dk.

Projektet er støttet af Slots- og Kulturstyrelsens udviklingspulje for folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre.

¹ Rudersdal Bibliotekernes mediepartner Rudersdal Avis måtte desværre trække sig fra projektet pga. omstruktureringer.

Mennesker er mere demokratiske, når vi mødes fysisk

Af Roger Buch, ph.d., cand.scient.pol., forskningslektor og centerleder, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Foto: Soffi Chanchira Larsen

Den demokratiske samtale er i mange lande under direkte angreb eller mere subtil underminering. Fake News og misinformation bæres frem af internettrolde og konspirationsteoretikere. Tonen i den politiske debat er alt for grov og forhånende især i online-verdenen. I nogle lande er den demokratiske samtale nærmest brudt sammen og polariseringen er ekstrem. USA er et skræmmende eksempel, hvor mistilliden til medier, men også til andre mennesker er blevet afgrundsdyb.

Heldigvis er mange af de demokratiske problemer langt mindre i Danmark. Alligevel er der grund til at styrke de demokratiske samtaler alle steder i samfundet: Mere fokus på ytringsfrihed, den gode tone og respekt for andre mennesker, når vi taler politik med hinanden.

Projektet "Hyperlokale samtaler" rammer lige ned i kerneproblemerne i den demokratiske samtale, men starter med et positivt udgangspunkt: Mennesker er langt mere saglige, ordentlige og demokratiske, når vi mødes fysisk. Det var også indtrykket af møderne i projektet: Mangfoldighed i mødeformer, stort engagement fra deltagerne, åbenhed og plads til forskelle og nuancer mennesker imellem. Men projektet viser også udfordringer: Møder kan ende med mere frustration og utilfredshed end inddragelse og legitimitet. Møder er multifacetterede, både set fra arrangørernes og borgernes perspektiv. Derfor findes det perfekte demokratiske møde næppe.

Men for at få et godt møde viser projektet, at nogle af de greb, som kan skabe bedre møder er: 1) klar kommunikation om mødets formål, form og rammer, 2) stærk mødeledelse og selvkontrol hos mødedeltagere, som sikrer rimelig fordeling af taletid, 3) eksplicit italesættelse på mødet af god, åben og respektfuld tone – og reaktion fra mødelederen og deltagerne, hvis mødets sociale kontrakt brydes 4) brug af nonverbale elementer og eksperimenter med skift i mødeformen undervejs, og 5) systematisk arbejde med at mødets emne, form og fysiske lokalisering målrettes dem, som ikke er lokaldemokratiets Tordenskjolds Soldater. Møder har lige som demokratiet som helhed brug for konstant udvikling og tilpasning til nye tider og nye mennesker.

Lynguide:

Lav jeres egne samtalearrangementer

Emne

Opsnus (hyper)lokale tematikker – gerne i samarbejde mellem bibliotek og (hyper)lokalt medie. Lokalt ejerskab er det vigtigste. Glem jeres egen agenda for en stund. Hvad er vigtigt for folk i området? Hvilke emner vækker f.eks. debat i de lokale 'postnummergrupper' på Facebook? Hvad tales der om i kantine, i sportshallen eller når man mødes i Brugsen?

Målgruppe

Hvad er målgruppen for arrangementet? Er der grupper, I særligt gerne vil se, kan I tage kontakt og invitere dem direkte. Allier jer evt. også med administratorerne i lokale Facebookgrupper – måske vil de gerne hjælpe med at fortælle om arrangementet.

Gæster

Tænk over mulige optrædende: Oplægsholdere, debattører, evt. kunstnere – hvem kunne belyse emnet på en spændende måde? Husk at jo flere deltagere på scenen, jo større udfordring er det at skabe en god og ligeværdig samtale.

Intention og stemning

Hvad vil I gerne have, at deltagerne får ud af mødet? Vil I skabe debat, opdyrke fællesskab, udvikle idéer sammen? Vil I oplyse, forandre, underholde, inspirere til refleksion? Hvilken stemning kan underbygge den intention – og hvordan skaber I den stemning? Hyggelig, langsom, humoristisk, folkelig, eftertænkning, forsonende, dynamisk? Hvordan kan rummets indretning, scenografi, rekvisitter osv. underbygge intention og stemning?

Format

Overvej, hvordan arrangementet kan bygges op, så det underbygger jeres intention. Måske skal det være helt traditionelt: En eller flere 'hovedpersoner' er på scenen, publikum sidder i biografopstilling, og der er lidt tid til spørgsmål til sidst. Men måske skal noget være anderledes? Ved at skruer på enkelte faktorer kan I måske få samtalerne nye steder hen. Find evt. inspiration i de ni arrangementer i kataloget her.

Gør publikum til deltagere

Tænk over aktiv deltagelse – hvordan får vi publikum til at blive deltagere? Begynd evt. arrangementet med et element, der aktiverer deltagerne. Tænk også over, hvordan deltagerne kan komme til orde – og tale med hinanden – undervejs. Og hvordan I kan undgå, at kun de sædvanlige/modige/privilegerede får tør byde ind.

Overvej et kunstnerisk indslag

Afhængigt af den intention og stemning, I går efter, kan emnet måske også belyses fra en kunstnerisk vinkel – f.eks. ved at synge en fællessang, læse højt fra en roman/digt/novelle, diskutere et videoklip, et meme eller et stykke kunst.

Hygge

Det kan være en god idé at indsætte samtalen/debatten i et arrangement, der også bare er sjovt og hyggeligt – en aften med dine naboer, du ikke vil gå glip af. Overvej også at servere noget at spise eller drikke. Måske især, hvis emnet er følsomt. Som Özlem Cecik siger: "Hvor der er mad, er der fred."

Inspiration
De ni arrangementer

Hvad drømmer vi om i Gellerup?

Gellerup Bibliotek, 16. januar 2023

Arrangører

Vores Brabrand & Gellerup Bibliotek.

Denne aften var intentionen at give ordet til beboerne i lokalområdet Gellerup. At de kunne udtrykke deres drømme og ønsker for Gellerup – og at beslutningstagerne skulle høre dem.

Beslutningstagerne væk fra scenen

Tre indflydelsesrige mænd var inviterede: Borgmester Jacob Bundsgaard, strategisk byplanlægger Henning Winther og formanden for Brabrand Boligforening, Keld Albrechtsen. Men de tre sad blandt publikum og blev ikke præsenteret på scenen. De var primært inviteret til at lytte og gå i dialog med deltagerne.

Der var fem minutters oplæg om udviklingsplanen for Gellerup og to korte oplæg fra lokale, engagerede beboere. Resten af aftenen var der 'åben mikrofon' i en stor, fælles samtale, inddelt i tema-runderne 'Børn og unge', 'Tryghed i lokalområdet' og 'Kultur og fritid'. Publikum bad på skift om ordet og kom med indlæg, spørgsmål og kommentarer. Der var 75–80 deltagere, og vi nåede at høre cirka 35 indlæg fra beboere. De to moderatører fra hhv. biblioteket og Vores Brabrand styrede samtalen og bandt emnerne sammen.

Halvcirkel uden hierakier

Opstillingen var stolerækker sat op i en halvcirkel i bibliotekets forhal – et åbent rum, hvor forbipasserende kan standse og lytte med. Nogle af dem, der tog ordet, gik op foran halvcirklen; andre blev siddende på deres plads. Men for ikke at forstærke de sædvanlige hierarkier var ingen fast placeret på 'scenen'. Kun moderatørerne stod fast foran publikum.

Foto: Sophie Dreijer

Deltagerne siger

Diana (t.v.), deltager i arrangementet

Jeg læser jura og bor på kollegiet herude. Jeg kom for at høre forskellige vinkler på, hvordan man kan forbedre området. Der er meget fællesskab, solidaritet og passion herude, og det smitter. Det giver mig personligt et håb om, at der kan ske gode forandringer. Formatet for aftenen var rigtig fedt. At man bare kunne sidde og lytte, men også give sit eget input. Folk var rigtig gode til at stille spørgsmål, og der kom gode svar.

Foto: Sophie Dreijer

Deltagerne siger

Yousef, deltager i arrangementet

Jeg må være ærlig at sige, at normalt er debatarrangementer ikke lige mig. Men når det er sagt, synes jeg, at det er et fedt format, hvor man kan få ytret sig. Jeg har boet i Gellerup i lang tid, og jeg er ikke så stor fan af snak. Jeg savner først og fremmest handleplaner, der virker. Men de idéer boblede også lidt i dag, så måske modsiger jeg mig selv lidt. Det var ret fint i dag, hvor der kom nogle fede idéer og perspektiver frem.

Foto: Sophie Dreijer

Foto: Sophie Dreijer

Foto: Sophie Dreijer

Foto: Sophie Dreijer

Let's talk about rap – live koncert og debat

Gellerup Bibliotek, 2. marts 2023

Arrangører

Vores Brabrand, Gellerup Bibliotek & elever fra FGU's raplinje.

Et arrangement om ungeliv anno 2023, som i høj grad var formet af samarbejdspartneren FGU.

Format designet af unge

Biblioteket og Vores Brabrand besøgte FGU i elevernes frokostpause og fik tre minutter til at pitche idéen: At unge, som meldte sig, kunne komme og skabe et arrangement i et format, de selv fandt relevant. Tre elever bød ind og valgte at lave et arrangement, hvor korte rap-optrædender og artist talks var udgangspunkt for samtaler mellem de unge om hverdagsliv, trivsel, udfordringer og glæder.

Fire unge fra FGU Aarhus' raplinje fremførte hver deres track. Med en underviser fra rap-linjen som konferencier gik samtalen mellem rapperne og de mange fremmødte om at skrive sange, om at turde fortælle om personlige udfordringer – og i det hele taget om at leve et ungdomsliv, der ikke altid går, lige som man kunne håbe.

Målgruppen var lokale skoleelever og derudover alle interesserede unge fra 15 år og op. Der kom cirka 70 deltagere, primært indbudte elever fra flere FGU Aarhus-afdelinger.

Arrangørerne siger

Vi oplevede en stor styrke i at turde give meget af kontrollen fra os – til de unge. Virkelig at gå med deres idé og drive, og så understøtte og rammesætte. Vi fik væsentlige emner på dagsordenen på en måde, som virkede både naturlig og engagerende for målgruppen.

Deltagerne siger

Ung deltager (anonym)

Jeg føler nogle gange, at unge mennesker måske bliver lidt udstødt fra de her debatter. Fordi at vi er så unge, at vi ikke kan tænke selv. Vi har ikke rigtig nogle ord at skulle have sagt. Vi har ikke rigtig en stemme.

Ung deltager (anonym)

Men et normalt debatmøde hvor du sidder og bare har en dialog og samtaler og sådan noget omkring et emne, så havde jeg nok ikke dukket op.

Begge citater er fra en rapport af journaliststuderende fra DMJX, som undersøgte og evaluerede tre af arrangementerne i projektet.

Ny skole i Gellerup – er den noget for jer?

Gellerup Bibliotek, 13. juni 2023

Arrangører

Vores Brabrand & Gellerup Bibliotek.

Et samtalearrangement om den nye folkeskole, som skal opføres ved siden af biblioteket med forventet åbning sommeren 2025.

Familiernes dagsorden

Intentionen var at puste liv i samtalen om vores fælles, lokale skole – sætte fokus på det, som familierne er optaget af, fremfor det, kommunen vil fortælle, og måske skabe nye forbindelser og grobund for nye fællesskaber.

Det blev et ganske lille arrangement, hvor deltagerne var seks interesserede forældre (som repræsenterede både de helt lokale beboere og dem fra distriktets randområder) plus den kommende skoleleder, viceskolelederen fra den nuværende lokale skole samt kommunens projektleder på byggeriet.

Ligeværdig rundbordssamtale

Formatet var en rundbordssamtale – en åben, let modereret samtale, hvor alle om bordet som udgangspunkt var lige.

Det var en kunst at sørge for at videnspersonerne ikke fik for meget af taletiden. Arrangementerne havde fokus på at skabe en samtale, fremfor spørgsmål-og-svar, da de gerne ville have deltagerne til at føle ejerskab i den videre proces.

Det åbne samtaleformat kræver dog meget som moderator, da man skal guide samtalens retning uden at agere for kontrollerende.

Arrangørerne siger

Det intime format har potentiale for stor effekt. Der blev tydeligvis knyttet nye interessefællesskaber på dagen. Vi oplevede borgere, der ikke kendte hinanden før mødet, men nu ville gå videre med deres fælles sag. Vi havde netop håbet at kunne understøtte nye forbindelser, og formatet fungerede vældig godt til det formål.

Fællesspisning: Pausedrømme midt i en krisetid

Hovedbiblioteket i Birkerød, 9. februar 2023

Arrangører

Rudersdal Bibliotekerne.

Hvordan indretter vi bedst vores arbejdsliv? Kan man forestille sig en ændring af vores pensionssystem, så vi kunne holde flere pauser i løbet af livet? Og er dette overhovedet noget, vi kan drømme om midt i en krisetid?

Oplæg, middag, samtale, debat – og højtlesning

Dette var emnet for en aften, hvor fællesspisning var kombineret med oplæg, samtale og debat. Først et kort oplæg ved en lokal forfatter/debattør og tidligere pensionselskabsdirektør. Herefter middag, efterfulgt af debat og spørgsmål i plenum. Og til sidst afslutning med kaffe, kage og højtlesning fra Hans Falladas roman "Lille mand, hvad nu?", som udkom i 1932 – valgt med tanke på, at det er langt fra første gang i historien, at vi befinder os i en krisetid.

To værter fra biblioteket guidede gennem aftenens program og styrede fælles debat/spørgerunde.

Hyggelig indretning, pejseild og samtalekort

Arrangementet fandt sted i bibliotekets flexrum, som ligger i åben forbindelse med bl.a. børnebiblioteket. Rummet var indrettet hyggeligt med langborde til spising med dug og blomster. Storskærmen blev brugt til "pejseild" under middag og kaffe. Intentionen var at skabe en hyggelig og tryk stemning, hvor man tør tage ordet.

For at opfordre til samtale var der lavet samtalekort med spørgsmål i relation til emnet, som lå på langbordene. Dem kunne deltagerne vende og bruge til at stille hinanden spørgsmål under middagen.

Både fællesspisning og samtalekort skabte gode rammer for samtaler – også med andre deltagere, man ikke kendte.

Emnet ramte ikke helt aftenens publikum

Ønsket var at tiltrække flere voksne (erhvervsaktive), da fællesspisninger på biblioteket typisk tiltrækker ældre borgere. Der kom cirka 70 deltagere – stadig flest ældre; derudover enkelte omkring 40–50 år samt to børnefamilier.

Samtalerne gik godt, men emnet pension er meget stort og komplekst – og for flertallet af deltagerne var det ikke relevant, fordi de ikke selv ville drage fordel af en ændring af pensionssystemet.

Deltagerne siger

Bodil

Det var godt med et tema, så vi havde noget fælles at snakke om. Det var også godt med samtalekort, når samtalen gik lidt i stå.

George

Det der med pauser var ikke rigtig noget, vi tænkte over i vores generation, så det er lidt svært at sætte sig ind i.

Emma Holten og Sara Alfort: Kvinde, kend dit værd

Hovedbiblioteket i Birkerød, 2. marts 2023

Arrangører

Rudersdal Bibliotekerne i samarbejde med lokalafdeling Birkerød af Soroptimist International, der arbejder for piger og kvinders rettigheder.

Samtalesalon om kvindeværd med to oplægsholdere, snak ved bordene og en afsluttende fælles debat. Målgruppen var kvinder i alle aldre, og især gerne i aldersgruppen 35–45 år, som sjældent kommer til aftenarrangementer. Arrangementet havde plads til 80 deltagere og blev hurtigt udsolgt – deltagerne var kvinder i mange forskellige aldre, og heraf en del i alderen 35–45 år.

Vekslen mellem oplæg og samtale gav god dynamik

Bibliotekets to værter bød velkommen, introducerede kort aftenens program – og delte hver en personlig erfaring med at føle sig hhv. "for lidt" eller "for meget". Herefter gav Sara Alfort et kort oplæg om sin bog "Damer, der var for meget", efterfulgt af 15 minutters samtale ved bordene. Derefter var der pause, hvorefter Emma Holten holdt et kort oplæg om feministisk økonomi, igen efterfulgt af samtale ved bordene. Som afslutning var der fælles debat – med både Sara Alfort og Emma Holten på scenen – hvor deltagerne kunne dele erfaringer og udpluk fra samtaler ved bordene.

Indretning understøttede en tryk stemning

Intentionen var at skabe et trykt rum med en nærværende stemning, hvor folk ville turde tage ordet og dele personlige erfaringer i mindre grupper. Derfor var der gjort meget ud af en hyggelig indretning: Deltagerne sad ved små runde borde med dug og levende lys, og der var 'pejseild' på skærmen bag scenen. I et hjørne var indrettet en café, hvor Soroptimist International Birkerød solgte kaffe, vin og snacks.

På bordene lå samtalekort med spørgsmål til de to 'samtalesunder'. Derudover lå der en række billeder af kendte kvinder – som inspiration til at tale om egne forbilleder og/eller kvinder, der er "for meget".

Arrangørerne siger

Salonformatet med runde borde, café, oplæg og erfaringsdeling skabte netop den ønskede stemning, hvor deltagerne var trygge ved at deltage i samtale og debat. Vi oplevede, at de første samtaler ved bordene gav mod på at stille sig op og tale i plenum til sidst. Vi kommer klart til at bruge nogle af de samme greb til arrangementer med debatkarakter i fremtiden.

Deltagerne siger

Helena

Jeg blev inviteret med af en veninde og er meget positivt overrasket. Det var en rigtig god måde det blev afviklet på, og jeg tror faktisk, at jeg vil kunne huske meget fra denne aften. Særligt i forhold til mere almindelige foredrag, hvor publikum ikke selv skal deltage eller snakke med andre.

Lis

Jeg havde set, at det var Emma Holten, og derfor ville jeg gerne med. Virkelig godt arrangement. Det var meget struktureret. Det føltes helt ok at tale med de andre rundt om bordet, selvom vi ikke kendte hinanden.

Må vi elske tøj, når jorden brænder?

Hovedbiblioteket i Birkerød, 31. maj 2023

Arrangører

Rudersdal Bibliotekerne i samarbejde med den lokale borgergruppe Stop Tøjspild.

En aften om bæredygtig mode- og tøjkultur, hvor intentionen var vidensdeling, øget opmærksomhed og dialog om handlemuligheder – og at understøtte et lokalt fællesskab, som arbejder med denne dagsorden.

Yngre, engageret målgruppe

Tanken var at tiltrække borgere med interesse for tøj, mode og bæredygtighed, og gerne unge/ynge kvinder. Der var to oplægsholdere – tøjaktivist Tina Werborg og influencer Emilie Lilja, som har et stort antal følgere. Desværre var tidspunktet (slut maj) ikke optimalt i forhold til unge-målgruppen, som var optaget af eksamenslæsning. Muligvis kunne man have nået flere med mere målrettet markedsføring f.eks. på kommunens gymnasier. Det lykkedes dog til dels at nå en yngre målgruppe, nemlig de 35–45-årige kvinder, som ellers sjældent kommer til aftenarrangementer og typisk kun deltager i familieevents i weekender. De var allerede overbeviste i forhold til den bæredygtige dagsorden og deltog for at få viden om flere handlemuligheder. I alt kom der 22 deltagere, udelukkende kvinder, i aldersgruppen 35–65 år.

Overlod værtsrollen til samarbejdspartneren

Biblioteket overlod værtsrollen til den lokale gruppe Stop Tøjspild. Fordi gruppen havde fået en stor donation fra Velux-fonden havde de mulighed for at booke de to oplægsholdere, som de selv valgte. De bød også velkommen og fremstod som værter. Efter oplæggen var der debat og dialog med deltagerne, styret af Tina Werborg og Emilie Lilja.

Arrangørerne siger

Det var et eksperiment helt at overlade værtsrollen til den lokale borgergruppe Stop Tøjspild samt de to oplægsholdere – og det fungerede rigtig godt. Biblioteket var her blot fysisk ramme for en debat og samtale, som lokale borgere havde ønsket. Også til dette arrangement oplevede vi, at opstilling med runde borde og 4–6 deltagere ved hvert bord fungerede rigtig godt i forhold til skabe tryghed og samtale mellem deltagerne – også selv om der ikke var en egentlig faciliteret samtale ved bordene.

Deltagerne siger

Signe (tv), Stinne (midt) og Rikke (th.)

Vi er her for at få mere viden og flere handlemuligheder i forhold til en bæredygtig tøjkultur. Det er svært at gennemskue fx tøjfirmaernes greenwashing. Det er godt, at biblioteket giver mulighed for dialog på lokalt plan og på tværs af generationer. Og at biblioteket understøtter lokale fællesskaber f.eks. med et arrangement som det her, der sætter fokus på et emne, hvor vi har brug for adfærdsændringer.

Deler Grenåvej os?

Risskov Bibliotek, 2. februar 2023

Arrangører

RisskovLIV & Risskov Bibliotek

De to lokalområder Risskov og Vejlby ses i nogle sammenhænge som ét – men området gennemskæres af den store Grenåvej, og især tidligere har de to bydele været set som markant forskellige fra hinanden: 'Bønderne fra Vejlby' og 'rigmændene i Risskov'. Da der i Vejlby-Risskov Fællesråd var en debat om evt. at splitte fællesrådet i to, brugte biblioteket og RisskovLIV det som anledning til et arrangement, der satte spot på forskelle, ligheder og fællesskab i området.

Et humoristisk blik på fordomme

Arrangementet vekslede mellem oplæg, fælles samtale, debat, samtaleøvelser mm., og lokaljournalist Kristoffer Kiesbye fra RisskovLIV fungerede som konferencier og moderator.

Antropolog Victor Aaris holdt et kort oplæg om naboer, stammesamfund, konflikter og identitet. Aftenens 'hovednummer' var en skarp og humoristisk (men kærlig) debat mellem Peter Bredal, områdedirektør i Djurslands Bank, og Christian Henriksen, forfatter til den populære bog "8240 Vejlby". De to talte om fordomme områderne imellem, og da de cirka 70 deltagere virkede til at være ret ligeligt fordelt på Vejlby og Risskov, var der store grin og mange højlydte kommentarer undervejs.

Til sidst kom et medlem af det daværende Vejlby-Risskov Fællesråd (som senere faktisk delte sig i to) og fortalte om rådets arbejde og muligheden for at engagere sig i det.

Samtaler på tværs

Selv om stolene stod i en klassisk foredragsopstilling, blev der talt ivrigt på tværs af lokalet. Der var indlagt flere små samtaleøvelser, hvor man f.eks. skulle vende sig mod rækken bag sig eller rykke sammen i mindre grupper. Publikum blev også involveret undervejs med f.eks. 'afstemninger' ved håndsoprækning. På hver stol var lagt et kort over området, hvor deltagerne blev bedt om at tegne, hvad de så som 'deres lokalområde'. På bagsiden skulle de skrive, hvor de havde hørt om arrangementet. Ved afslutningen stod en biblioteksmedarbejder klar til at modtage kortene fra deltagerne – det var en god mulighed for at sige farvel og samtidigt høre deltagerens tanker om arrangementet.

Deltagerne siger

Kathrine

Det var en veninde, der fik mig afsted. Jeg blev faktisk lidt inspireret og kunne godt finde på at komme til flere arrangementer hernede. Jeg vil også tænke lidt over det med, at vi gerne selv må komme med forslag til emner. Min lokalpatriotisme blev vækket lidt til live i aften. De helt nære emner kan virkelig sætte gang i folk – folk har meninger om det. Så længe det er noget væsentligt og ikke bare handler om, hvor der går skel eller sådan noget.

Deltagerne siger

Leif

Jeg har abonnement på RisskovLiv, så der hørte jeg om arrangementet. Jeg plejer ikke at tage til debatarrangementer. Men det var fint – jeg kunne godt finde på at gøre det igen. Jeg er ikke med i nogen postnummergrupper, og det er et bevidst valg. Jeg er mere til personlige samtaler. Det der online-noget, det er gået lidt for meget amok for mig. Men sådan noget her er meget fint.

Borgermøde: Udvidelse af Risikov Skole

Risikov Skole, 28. februar 2023

Arrangører

Vejlby-Risikov Fællesråd, Aarhus Kommune, RisikovLIV og Risikov Bibliotek.

Dette arrangement adskilte sig fra de andre otte i projektet, fordi biblioteket og RisikovLIV her tilsluttede sig et allerede planlagt borgermøde om en udvidelse af Risikov Skole – arrangeret af Aarhus Kommune og Vejlby-Risikov Fællesråd.

Klassisk borgermøde

Planen var at undersøge det klassiske borgermøde-format og drage læring af det. Derfor bad biblioteket og RisikovLIV deltagerne om at udfylde et spørgeskema om deres oplevelse på mødet, ligesom grupper af DMJX-studerende gennemførte interviews og fokusgrupper efter arrangementet.

Mødet blev afholdt i skolens gymnastiksal. De fremmødte var borgere i Risikov – herunder ansatte, naboer til skolen og mange forældre til elever på skolen. Målet var fra kommunens side at oplyse og informere borgerne, som også kunne stille spørgsmål og komme med kommentarer.

Manglende følelse af inddragelse

Stemningen på mødet var fra begyndelsen intens. Emnet ligger borgerne nær, og mange var mødt velforberedte op. Debatten blev heftig – men evalueringen viste også, at mange deltagere var utilfredse med styringen af den. Nogle få fik meget taletid ved at stille adskillige spørgsmål på én gang eller ved at komme med længere kommentarer, der ikke var spørgsmål, men snarere meningstilkendegivelser. Flere oplevede derfor at de ikke nåede at sige det, de gerne ville.

Det siger noget om hvor vigtig ordstyreren er, men måske også noget om mødeformaten. Mange deltagere gav udtryk for, at de oplevede mødet som ren 'borgerinformation' uden en hensigt om reel inddragelse. Det er interessant, om andre formater eller greb kunne have givet en bedre samtale. Nogle mente også, at emnet måske i det hele taget var for stort og komplekst til ét samlet borgermøde, og at en række mindre møder – med mere specifikke dagsordener – kunne have fungeret bedre.

Deltagerne siger

Deltager (anonym)

Altså nu kaldte du det jo for et demokratisk borgermøde. Jeg synes ikke det var særlig demokratisk. Tingene var jo besluttet, så det var jo bare sådan en orientering om, hvad der sker.

Citat fra en rapport af journaliststuderende fra DMJX, som undersøgte og evaluerede tre af arrangementerne i projektet.

Hvis jeg var borgmester: Fællesspisning og samtalemøde

Risskov Bibliotek, 21. juni 2023

Arrangører

RisskovLIV & Risskov Bibliotek.

En aften om de lokale beboeres ønsker for fremtidens Vejlbj og Risskov, hvor de blev guidet i at udvikle konkrete initiativer og handle sammen.

Fællesspisning med samtalemener

Arrangørerne havde engageret Andreas Lloyd til at stå for aftenens forløb. Ud over at have skrevet bøgerne "Borgerlyst – handlekraft i hverdagen" og "Følelsen af demokrati" er han en af opfinderne af formatet Samtalesaloner, og ånden herfra var også med denne aften i Risskov. Både ved velkomsten og under middagen var der samtalekort-/menuer, så deltagerne kunne falde i snak med hinanden om deres håb, bekymringer og ambitioner for lokalområdet.

Alle kan handle

Efter middagen var der samtaleøvelser ved bordene med fokus på udvikling af konkrete idéer, der kunne gøre lokalområdet til et endnu bedre sted at bo i fremtiden. Tanken er at alle kan deltage i lokaldemokratiet – uanset alder, livssituation osv. De deltagere, der kom, var meget engagerede. Men arrangørerne havde håbet på flere deltagere.

Arrangørerne siger

I forhold til deltagerantallet skulle vi måske have taget entré for billetterne, fordi folk måske ikke bare bliver væk, når de har investeret i det. På den anden side kunne man frygte om folk ville blive væk, fordi det kostede noget. Men der var en mægtig stemning, det var rigtigt godt. Og det var rart med en facilitator, der stod for hele arrangementet. På den måde kunne vi fokusere på at hygge om deltagerne.

Deltagerne siger

Eva

Jeg forventede først et foredragslignende arrangement, hvor man måske kunne få lov at komme med kommentarer eller stille spørgsmål. Men det med at blive involveret på den her måde, i en styret proces, hvor folk kommer med hver sin baggrund, det har fungeret rigtigt godt. Det er en god idégenereringsmetode. - Hvis du havde spurgt mig inden i dag, hvem der burde afholde sådan et arrangement her, så havde jeg nok tænkt, at det var partiorganisationernes opgave. Jeg havde ikke tænkt: Bibliotekerne. Men det virker fuldstændig naturligt, at bibliotekerne gør sådan noget her.

Varige spor i Rudersdal

**Af Anne Hermansen,
programredaktør hos Rudersdal Bibliotekerne**

Projektet har sat varige spor på Rudersdal Bibliotekerne – i en grad, som vi nok ikke havde forestillet os inden projektstart.

I projektperioden var vi (endnu mere) optagede af:

- Hvordan kan vi fjerne evt. barriere for at deltage i samtale/debat-arrangementer?
- Hvordan får vi underrepræsenterede, bl.a. kvinder og yngre til at deltage i samtale/debat?
- Hvordan designer vi et arrangementsformat, så flest muligt tør tage ordet, enten i mindre grupper og/eller større forsamlinger?
- Hvilke emner optager vores borgere lokalt – i en grad, så de vil komme til et debatarrangement? Og hvordan kan det understøtte lokale fællesskaber?

Vi har afprøvet forskellige formater og greb – og nogle af dem kommer vi til at bruge og videreudvikle på, bl.a. samtale-salonformatet med mindre grupper.

Særlige læringspunkter er:

- Salon-formatet med runde borde skaber en oplevelse af delt erfaring hos publikum – også selv om der ikke er indlagt snakke-tid i arrangementet.
- Samtalekort er en effektiv hjælp som samtalestarter/til at bryde isen.
- Research og gennemtænkt drejebog giver ro og overblik hos værten, samt bedre rum for spontanitet og nærvær – så man tør gå med indfald fra oplægsholder eller publikum.
- Fremover vil vi videreudvikle på bl.a. samtalsaloner samt mere interaktion og debat a la "Højlands forsamlingshus".
- Den svære målgruppe (25–45 år) kommer, når det er en dagsorden, de er stærkt engageret i, men ikke i stort tal. F.eks. bæredygtig tøjkultur. Her er de meget vidende, søger svar og mulighed for handling (i virkeligheden frem for debat, for de er allerede overbeviste).

Nye historier og nye vinkler

Af Kristoffer Krogh Kiesbye, lokaljournalist på RisskovLIV

Foto: Mathilde Bech

Jeg synes, det har været en fornøjelse at være en del af projektet. Det kan være svært at kvantificere, hvad projektet har haft af betydning for RisskovLIV, men der har helt sikkert været noget branding i det, og fælles for alle arrangementer var, at jeg fik mødt lokale og mine læsere i kød og blod. Det bidrog altid med nye historier og nye vinkler, som jeg har kunnet følge op på.

Derudover gik man altid hjem glad i låget og med en følelse af, at det havde været en god oplevelse for alle involverede, så jeg vil hjertens gerne fortsætte med at arrangere borgermøder eller samtalearrangementer sammen med Risskov Bibliotek, når det giver mening.

Jeg har oplevet samarbejdet med biblioteket godt, gnidningsfrit og lærerigt, og jeg har ingen fingre at sætte på arrangementerne. Til visse var fremmødet begrænset, og formatet til arrangement nummer to om udvidelsen af Risskov Skole fungerede ikke særligt godt, desværre, men vi fik prøvet forskellige ting af – og det var god læring og erfaringer, som man kan tage med til fremtidige arrangementer.

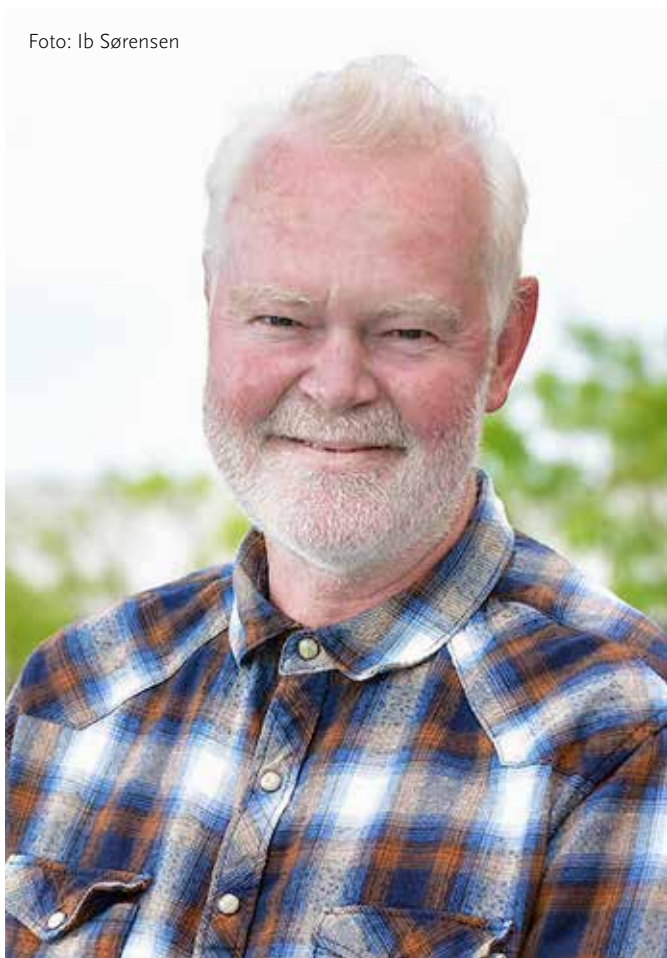
Der er helt sikkert potentiale i et samarbejde mellem medie og bibliotek, men det virker også til, at det er svært at hive folk op af sofaerne og til arrangementerne. Man skal have det rigtige arrangement med det rigtige emne, og der led vi måske lidt under, at man var tvunget til at arrangere tre arrangementer over projektets forløb.

Fremover ville jeg foretrække kun at afholde møder, når man har en virkelig god ide eller en sag, der virkelig er aktuell eller vedrører lokalsamfundet.

Biblioteker og lokale medier kan noget sammen

Af Peter From Jacobsen, lokaljournalist på Vores Brabrand

Foto: Ib Sørensen

Biblioteker og lokale medier kan noget sammen. Det har længe ligget i luften, at medierne – og især de lokale medier – nødvendigvis må søge partnerskab med andre aktører, der ligesom journalistikken er optaget af både at engagere og informere. Biblioteket!

Projektet her viste sig at være en fantastisk chance for at prøve at lave noget sammen. Kunne vi i fællesskab skabe helt nye former for debat, hvor vi lytter til hinanden og taler med hinanden – og går derfra lidt klogere og lette om hjertet?

Det viste sig hurtigt, at vi arbejdede fuldstændig ubesværet sammen, Gellerup Bibliotek og Vores Brabrand. Vi diskuterede åbenhjertigt, hvor behovet for samtale og debat umiddelbart var størst – og hvor vi kunne afprøve formater, der måske kunne vise nye veje for, hvordan samtaler mellem mennesker kan blive både nyttige og berigende.

Det blev i alt tre vidt forskellige debatmøder med meget forskellige målgrupper og forløb. Men samlet set viste de, at samtalen lever og kan føre nye veje hen, hvis bare vi tænker os godt om og planlægger nogle rammer, der gør det muligt både at tale og blive hørt.

Og samtidig stod det klart, at biblioteket og det lokale medie kan en masse sammen.

Biblioteket som mødestedet hvor mange mennesker i forvejen føler sig trygge og godt tilpas. Og journalistikken der har værktøjerne til at vinkle, moderere og indramme samtaler.

Samspelet mellem forskellige fagligheder kunne sammen realisere ideer, der ikke var prøvet før.

